

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 2 zł. — Dla odbierających w miejscu 1 zł. — Dla odbierających w miejscach 1 zł. 25 gr. Cena ogłoszenia 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 61296.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Czestochowa, ul. P. Marji 52. Tel. 2245. Skrz. p. 45. Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł. Rekopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem 50 gr. W tekście i nadesłane 40 gr. za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr. każdy dłuższy wyraz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne 21. 150. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonialne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

Zbrojenia Niemiec

Mówiło się o tem dużo i nieraz. I jeszcze mówić się będzie. Czy ze skutkiem? Czy świat usłyszy te głosy alarmu, nabrzmiałe troską o zachowanie pokoju? Czy zechce wyciągnąć z nich wszystkie nastawiające się wnioski?

Tak! — to inna, całkiem inna sprawa. Świat, o którym powiedział mędrzec, że chce być oszukiwanym, — dziś ma jeszcze jedno pragnienie: — świat chce spać, chce mieć spokój. I świat będzie spał, póki nie obudzi go huk niemieckich armat i śwąd dobywających się zewsząd gazów.

Skoro jednak kwestja zbrojenia się Niemiec mniej zdaje się interesować świat, niż spadek lub wzrost cen bawełny, zbroja czy nawet siana na giełdzie, — zainteresować się muszą nią ci przedewszystkiem, którzy zbrojeniami niemieckimi są bezpośrednio zagrożeni.

Rozmiar niemieckich przygotowań wojennych musi poznać społeczeństwo polskie, jako najbardziej zagrożone.

W jednym z ostatnich numerów naszego pisma mówiliśmy o obronnym paśmie fortyfikacyjnym francuskich na granicy alzacko - lotaryńskiej.

Tam Niemcy nie przejdą. My takich pasów nie mamy, — większa więc musi być czujność nasza, spraw niebezpiecznym pogotowie obronne i głębsza znajomość niemieckich wysiłków zmierzających do zburzenia ustalonego traktatami powojennymi porządku rzeczy.

Niemcy się zbroją. Republika Wajmarska robiła to cicho, ostrożnie. Trzecia Rzesza Hitlera robi to samo jawnie.

Niemcy na zbrojenia potrzebują pieniędzy. Poszukiwano ich tam, gdzie się najłatwiej znaleźć, w kieszeni inwalidów, emerytów i bezrobotnych. Razem dało to niezgorąszą sumę 1.900 milionów marek. Z tego 700 milionów przeznaczono na inwestycje w rolnictwie i przemyśle, 400 milj. na wyrównanie budżetu, a 800 milionów marek na fundusz specjalny, którym rozporządzać będzie minister Reichsweltry.

W statystykach niemieckich za ostatnie miesiące widzimy stale wzrastające zapotrzebowanie na żelazo, miedź i t. p. Na co? Pytanie to zadawał sobie nawet robotnicy hitlerowscy.

Gdy w ubiegłym miesiącu zaczęły zawiązać do portu w Hamburgu jedne okręty po drugich, z nieprawdopodobnymi ilościami amoniaku, zrodziło się znów pytanie — na co?

Postarajmy się, na podstawie zebranych faktów i informacji podawanych niejednokrotnie przez prasę zagraniczną odpowiedzieć sami na to pytanie.

Znana fabryka wagonów we Wrocławiu Linke-Hoffmann pracuje od dłuższego czasu dniem i nocą. Oczywiście wyrabia wagony: Nie! Nikt tam w ostatnim czasie nie widział ani jednego wagonu, ale zato do utworzonych niedawno przy dywizjach niemieckich, t. zw. działów technicznych przyczołgi, mniejszych, większych, szybkich mogących rozwijać szybkość do 50 km. na godzinę, ciężkich, uzbrojonych w armaty i kilka karabinów maszynowych i t. p.

W zakładach Daimler-Benz w Offenbachu (Badenia), które dotychczas trudniły się konstrukcją samochodów wyrobiła się również czołgi. Zakłady metalurgiczne Simsona w Suhl (Turyngja) wyrabiają armaty, karabiny ręczne i maszynowe wytwarzają zakłady Mausera w Oberndorf, Polta w Magdeburgu, warsztaty amunicyjne w Karlsruhe i fabryki samochodów BMW w Eisenach (Turyngja) konstruują specjalnie karabiny maszynowe ciężkiego kalibru wmontowane na

Wycieczymy tu tylko zakłady mniejsze przystosowane w ostatnich czasie do fabrykacji materiału wojennego. A co robia Krupp i nadreńskie zakłady metalurgiczne? — Od 1918 r. Krupp, oddawał się — przy najmniej tak dla oka, fabrykacji maszyn do pisania, narzędzi i maszyn rolniczych i t. p., stosownie do klauzul Traktatu Wersalskiego zabraniających mu fabrykowania armat i innej broni. To jednak nie przeszkodziło zarządowi zakładów utrzymać cały sztab inżynierów, rzeczoznawców budowy armat, opracowywać najnowsze plany — jednym słowem grun-

townie przygotowywać się „gdy nadejdzie dzień”. Dziś Krupp zdołał już wypuścić pierwszą armatę z serii nowo wynalezionych, 300 mm, moździerzy, który wyprobowano na pograniczu holenderskim na zakospirowanym wśród niedostępnych bagnisk poligonie artyleryjskim pod Meppen. Nadreńskie zakłady metalurgiczne pracują nad skonstruowaniem, według planów opracowanych przez inżynierów Kruppa, wielkiej armaty, która przewyższy sławną w czasie Wielkiej Wojny „długą Bertę”, którą Niemcy ze 120 km. odległości ostrzeliwać mogli Pa-

ry. Najdalej jednakże posunęli Niemcy swe przygotowania na polu wojny lotniczej i gazowej. Niedawno Depesze doniosły o czynności zakładów Junkersa w Dessau. Wiemy coś również o tajemniczym pobycie ministra lotnictwa Goeringa na wyspie Sylt, której północna część jest całkowicie dla ludności cywilnej zamknięta i gdzie odbywają się specjalne próby z aparatami wojennymi najnowszej konstrukcji. 180 fabryk samolotów mogących w razie mobilizacji produkować 2.200 samolotów miesięcznie dają nam obraz potęgi niemieckiej na tem polu.

W tych dniach, (ściśle 26 sierpnia) w jednej z fabryk sprzętu radiowego w Berlinie kilku robotników padło przy pracy z objawami silnego zatrucia gazowego. Dyrekcja fabryki dyskretnie zawiadzała specjalny oddział berlińskiej straży pożarnej, wyszkolonej w ratowaniu zagazowanych, który przybył na miejsce wypadku w maskach gazowych i z odpowiednimi preparatami dla neutralizowania zabójczych gazów.

Sprawa stała się głośna. Nie było można jej ukryć przed opinią publiczną. Policja berlińska wydała więc komunikat wyjaśniający, że fabryka używała gazu trójchloranu etylu dla czyszczenia części metalowych używanych do budowy sprzętu radiowego.

Aż tak! Jednak jakie te Niemcy akuratnie! Gazem nawet czyszcza części metalowe używane w aparatach radiowych.

Tylko po ki licho było tam tego gazu, jak to ujawnił jeden z mniej dyskretnych strażaków, coś koło 500 butli? R...

W drodze na odpust do Czestochowy.

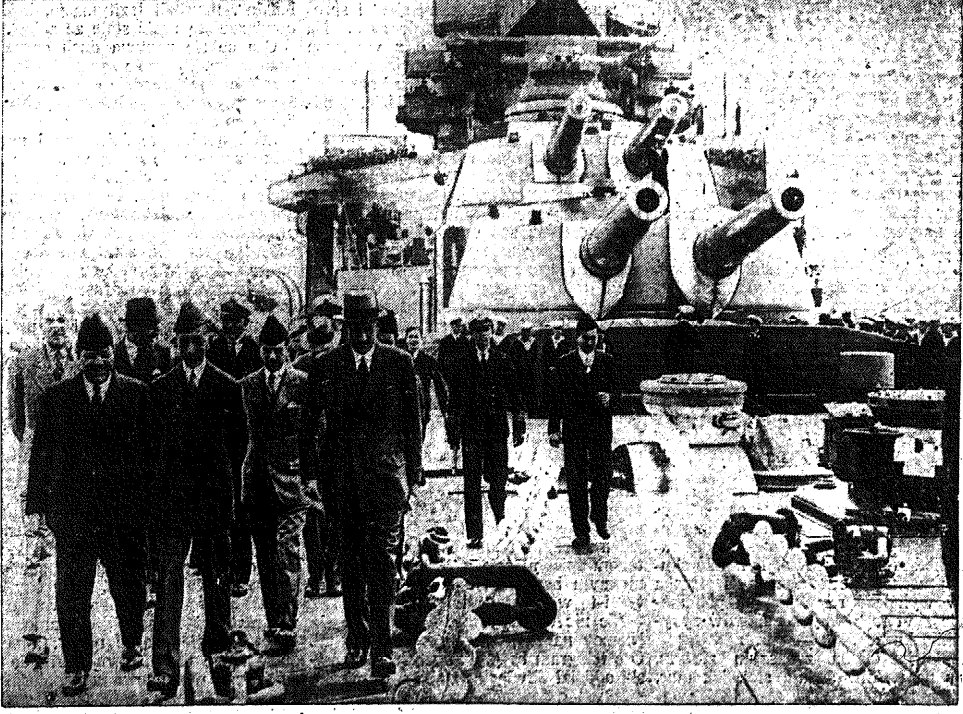

Tabela pielgrzymki wiejskiej. Mal. Allard Olivier.

Międzynarodowa kontrola zbrojeń.

Berlin. — Projekt wprowadzenia międzynarodowej kontroli zbrojeń wywołuje w dalszym ciągu wielkie podenerwowanie i tylko z trudem powściąga ataki wściekłości zwiaszcza, gdy się już zaczyna zarzysowywać w tej sprawie solidarny front francusko - angielsko - amerykański. Głosy prasy wskazują, że Niemcy liczą się jeszcze z cichą nadzieją, że Ameryka może nie zgodzić się na formę kontroli, proponowaną przez Francję. W tym sensie interpretuje prasa niemiecka wy-

nurzenia Dawisa w Londynie. Niektóre pisma oświadczenia, że amerykańska opinia jest wogóle zasadniczo sprzeczna z francuską. Ameryka godzi się tylko na kontrolę warunkowo i jako kompensaty domaga się chociażby częściowego rozbrojenia jeszcze przed wprowadzeniem kontroli. — Z innych głosów prasy wywnioskować można, iż Niemcy oczekują jeszcze, że sprzecznosc zapatrywań amerykańsko - francuskich odroczy, być może, sprawę kontroli na czas dłuższy.

Wciąż się mówi o rozbrojeniu na lądzie i morzu, tymczasem wszyscy się zbroją. Na obrazku widzimy angielski nowoczesny pancernik, który zwiędział król Iraku Fejsal w czasie swego pobytu w Anglii. — Jak donosimy na innym miejscu, ub. nocy król Fejsal zmarł nagle w Bernie.

leniu błogosławieństwa zgromadzonym na dworcu tłumom ludności, odjechał do Wiednia.

Na dworcu wiedeńskim oczekiwał legata papieskiego prezydent republiki austriackiej Miklas, kanclerz Dollfuss wraz z członkami rządu i wiele wybitnych osobistości Kościoła i świeckich. Z dworca odjechał legat papieski pod gmach opery, gdzie w sposób niezwykle uroczysty odbyło się jego powitanie przez kardynała Wiednia, Innitzera, poczem udał się, wedle dawnej tradycji, pieszo wśród uroczystej procesji do katedry św. Szczepana.

Z wież wszystkich kościołów wiedeńskich powiewają chorągwie papieskie. Także i domy prywatne przystrojone są chorągwiemi o barwach republiki austriackiej i papieskich.

ANGLJA PROPONUJE AMERYCIE

SPLATE TYLKO 1/10 CZĘŚCI DŁUGÓW.

Paryż. — Jak donosi „Echo de Paris”, w czasie ostatniego posiedzenia Rady ministrów minister finansów Bonnet zreferował sprawę długów wojennych.

Według tego referatu delegat W. Brytanii sir Ross udał się już do Waszyngtonu, aby zaproponować Stanom Zjednoczonym uregulowanie długów w myśli systemu, opartego na porozumieniu w Lozannie.

Wobec faktu, że 9/10 odszkodowań niemieckich uległo skreśleniu, Anglja gotowa jest zapłacić Ameryce tylko 1/10 swych zobowiązań. Część raty czerwcowej, wpłacana już Stanom Zjednoczonym w Złocie, zostałaby zaliczona na

potrzebę całości długu.

O ile między Londynem a Waszyngtonem dojdzie do porozumienia, Francja — jak zaznacza prasa — nie uchyli się od przyjęcia analogicznego systemu spłaty swych długów.

„Echo de Paris” donosi dalej, że rząd francuski zamierza przedstawić projekt wypłacenia Belgii 500 milionów franków w myśl porozumienia, zawartego w Hadze między Tardieu a Jasparem w styczniu 1930 roku. Układ ten przewiduje scedowanie na rzecz Belgii sumy, zainkasowanej z tytułu transzy bezwarunkowej długów niemieckich, uruchomionej przez pożyczkę Younga.

Szybko i dobrze!

działają tabletki Togał przy bólach reumatycznych, podagrze, bólach i rwaniu w stawach, neuralgii i przeziębieniu. Już od przeszło lat 15-tu z najlepszym powodzeniem stosuje się przy tych schorzeniach tabletki Togał. Przeszło 6000 lekarzy, w tej liczbie wielu wybitnych profesorów, potwierdziło skuteczność działania tabletek Togał. Spróbujcie i przekonajcie się sami dziś jeszcze! Należy jednak zwracać baczną uwagę na nieuszkodzone oryginalne opakowanie. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Togał

Jubileusz 25-lecia Szkoły i pracy pedagogicznej p. Stanisławy Ligęzówny w Częstochowie.

Jubilatka p. Stanisławy Ligęzówny w otoczeniu swoich wychowanków.

Znany, renomowany zakład naukowy w naszym mieście p. Stanisławy Ligęzówny obchodzi w dniu dzisiejszym piękny jubileusz 25-lecia swego istnienia. Pod doświadczeniem kierownictwem dyr. Ligęzówny szkoła w ciągu długich lat egzystencji osiągnęła należyty poziom, jest też wysoce ceniona w szerokich kołach miejscowego społeczeństwa. Niejedno młode pokolenie wychowała szkoła p. Ligęzówny, należytem przygotowaniem dzieci do szkół śred-

nich i troskliwą opieką zaskarbując sobie wdzięczność rodziców, zarówno jak i młodzieży, która z początkowych swych nauk w szkole p. Ligęzówny unctioni piękne i miłe wspomnienia na całe życie.

Skromny obchód jubileuszu 25-lecia szkoły sprowadzi się do nabożeństwa na jej intencje. Uroczysta msza św. odprawiona zostanie w niedzielę, 10 b. m. o godz. 11-ej rano w kościełku Im. Marii Panny. Ponadto w dzisiejszą sobotę o

godz. 8-ej wiecz. w lokalu szkoły odbędzie się uroczyste zebranie Komitetu Rodzicielskiego wraz z personelem nauczycielskim.

Z okazji jubileuszu Redakcja naszego pisma zasyła szkole życzenia dalszego pomyślnego rozwoju, a zasłużonej i niezłomnie troskliwej dyrektorce, p. Stanisławie Ligęzównie, mnogich lat owocnej pracy na niwie pedagogicznej ko przyżytkowi naszej dziatwy i społeczeństwa.

Cudowne uzdrowienie dziecka w Lourdes.

Paryż. — Prasa paryska donosi o nowym cudownym uzdrowieniu w Lourdes. Mianowicie chore na suchoty 3-letnie dziecko, które już lekarze utrzymywali przy życiu, tylko stosując sztuczne oddychanie, przy pomocy tlenu i pneumatoraksu, wyzdrowiało zupełnie w ciągu 3 dni. Wszelka sztuka lekarska była wobec choroby bezsilna. Wreszcie lekarz, wierzący katolik, wpadł na pomysł, aby dać dziecku wody z grotu cudownej w Lourdes. Gdy dziecko wypilo pół szklanki tej wody, opadła zaraz gorączka. Dziecko zapadło w głęboki i spokojny sen. Kiedy lekarz przybył do dziecka na drugi dzień, młody pacjent bawił się już na ulicy.

REZOLUCJE ŚWIATOWEGO KONGRESU ŻYDOWSKIEGO.

Genewa. — W piątek zakończył się tutaj światowy kongres żydowski. — Przedstawiciel żydostwa włoskiego rabbin Sacerdote opuścił konferencje na znak protestu przeciw uchwaleniu rezolucji bojkotowej już w czwartek wieczorem.

Uchwalono trzy rezolucje jednogłośnie bez głosowania. Pierwsza z nich wypowiada zaparty

wanie, że zwołanie kongresa światowego jest dzisiaj bardziej konieczne, niż kiedykolwiek. Konferencja będzie zwołana w marcu 1934 r.

Druga rezolucja wyraża nadzieję, że Liga Narodów będzie sobie uważyła za obowiązek i zadanie przywrócenie wszystkich praw żydostwu niemieckiemu. Palestyński rząd mandatowy powinien uczynić wszystko, by Palestyna stała się ojczyzną dla dziesiątków tysięcy żydów z Niemiec.

Najważniejsza rezolucja bojkotowa nie zawiera wyraźnej zapowiedzi bojkotu towej. Rezolucja ogranicza się tylko do stwierdzenia, że naród żydowski chwycił się instynktowo i spontanicznie najsilniejszego środka obrony, bojkotu moralnego i ekonomicznego.

TUNEL POD MONTBLANC.

Rzym. — Utworzono specjalny komitet włosko-francuski w sprawie budowy tunelu pod górą Montblanc. Tunel ten ma połączyć Sabaudję z doliną Aosta i będzie posiadał autostradę. Budowa tunelu będzie finansowana głównie przez koła francuskie.

O DRZEWO SOWIECKE.

Londyn. — Pod presją rządu kanadyjskiego, który zagroził wypowiedzie-

nem umów imperialnych, zawartych w Ottawie, w razie gdyby rząd tutejszy nie ograniczył importu drzewa z Sowietów, gabinet zdecydował się powołać do życia komisję, która zbada możliwość wprowadzenia do mającej się zawrzeć umowy z Sowietami postanowień, na podstawie których Anglja mogłaby ograniczyć import drzewa z Sowietów do połowy dotychczasowego przywozu, zgodnie z życzeniem Kanady.

WYKRZYCIE SPISKU NA ŻYCIE AZANY.

Madryt. — Policja hiszpańska wpadła na ślad szeroko rozgłoszonego spisku na życie prezesa ministrów Azany. Do tej chwili dokonano już wielu aresztowań w tej sprawie. Szczegóły spisku są jednak na razie w interesie śledztwa, prowadzonego z całą energią, trzymane w ścisłej tajemnicy.

Zmiana zawodu.

Wielki koncern ubezpiecz. poszukuje poważne osoby, posiadające rozległe stosunki i znajomości, celem objęcia zastępstwa na dogodnych warunkach. Petenci zostaną wysłani przez specjalnie wysłanego delegata dyrekcji. Oferty, pod: „STAŁY DOCHÓD” do sklepu „Gońca

Niemiecko - angielskie sensacje

o rokowaniach polsko-rumuńsko-rosyjskich.

Londyn. — Berliński korespondent „Daily Expressu” podaje dziś swemu dziennikowi sensacyjną wiadomość o „rokowaniach między Polską Rumunją i Rosją sowiecką, jakie w najbliższych dniach mają się odbyć w Zaleszczykach”. Do Zaleszczyk mają przybyć: rumuński prem-

ier Vajda-Voevod, pełnomocnik rządu sowieckiego i minister spraw zagr. Beck.

Berlińskie sfery polityczne insynuują, jakoby celem tych rokowań było zawarcie „układu wojskowego, skierowanego przeciw Niemcom”.

Nagły zgon KRÓLA IRAKU.

Berno szwajcarskie. — Król Iraku Fajsal zmarł nagle na udar serca ubiegłej nocy w hotelu „Bellevue” w Bernie. Król bawił już dawniej dla odpoczynku w Szwajcarii, musiał jednak później ze względów politycznych wyjechać i dopiero przed dwoma dniami powrócił do Berna.

Na skutek porozumienia z rządem W. Brytanii zwłoki króla Fajsala przewieziono będą do Iraku na pokładzie statku wojennego.

Zmarły wczoraj na udar serca król Iraku (Mezopotamji) Fajsal, liczył lat 48. Król Fajsal był wychowany w szkołach europejskich, władał dobrze językiem francuskim i angielskim i był zwolennikiem zbliżenia z Europą, przeprowadzając szereg reform w kierunku modernizacji kraju.

Londyn. — W związku ze śmiercią króla Fajsala, którego nagły zgon wywołał w Londynie olbrzymie wrażenie krąży tu pogłoski, jakoby śmierć Fajsala nie nastąpiła w sposób naturalny.

Fajsal oskarżony był ostatnio, że wbrew przyrzeczeniom, jakie dał rządowi brytyjskiemu co do tolerancji dla Asyryjczyków, dopuścił się rzezi, w cza sie której wojska Iraku wymordowały miały około 500 Asyryjczyków. Sprawa ta znajdzie się na najbliższej sesji Rady Ligi Narodów.

Wedle tej pogłoski, która zresztą poślesstwo Iraku w Londynie zdementowało, Fajsal popełnił samobójstwo, nie mogąc znieść ciężarów na nim zarzuconych.

Inna znowu pogłoska twierdzi, że Fajsal został otruty przez własne otoczenie, które pragnie prowadzić politykę bardziej samodzielniejszą, przeciwstawiając się zarówno W. Brytanji, jak i Lidze Narodów.

Nowy król Iraku 21-letni Emir Ghazi jest w każdym razie z Anglja blisko związany, gdyż trzy lata spędził w słynnej szkole Harrow pod Londynem, którą ukończył w roku 1930.

Kuba w przededniu zbrojnej interwencji amerykańskiej.

Londyn. — Według wiadomości, nadchodzących z Hawany, sytuacja na Kubie zaostraża się z każdą chwilą.

Komitet partji komunistycznej postawił ostrzeżliwie amerykańskie siły zbrojne, gdyby rząd Stanów Zjednoczonych usiłował je wysadzić na ląd. Na ulicach Hawany ustawiono karabiny maszynowe. Z drugiej zaś strony obecny rząd rewolucyjny dał do zrozumienia, że nie chce konfliktu z Ameryką i że w razie koniecz-

SKOŁA TAŃCÓW
baletm. K. KOSTECKIEGO
w lokalu własnym ul. Waszyngtona d. Jasna 6.
Uczy tańce modne i zwykłe w kompletach i pojedynczo. Zapisy na kursy I-II-III maza, codz. od 10 r. do 9 wiec.
Uwaga! Lekcje praktyczne w soboty, czwartki, od 8, w niedzielę i święta od 7 wiec.

Zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. O. P.
za Nr 20902/18.
Roczne Kursy Handlowe i Półroczne Buchalteryjne,
pod kierownictw. R. German-Szumacherowej
przyjmują zapisy kandydatów(ek).
Kończącym wydaje się świadectwa.
Kancelarj: ul. Dąbrowskiego № 11, in. 5.
II-gie p. front telefon 22-75.
Tamże 1-sza SZKOŁA PISANIA NA MASZYNAH.

